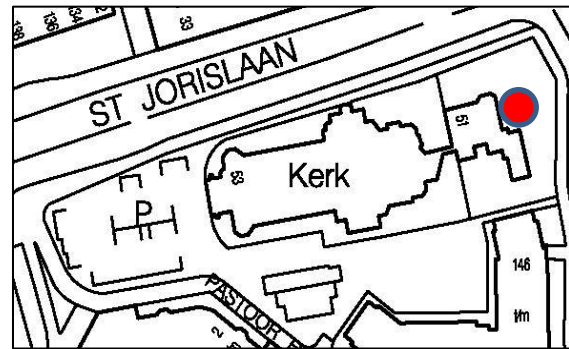

St. Jorislaan 51

Datum van aanwijzing: 3-2-2009

Datum van registratie: 22-1-2010

Redengevende omschrijving

Beschrijving

Pastorie

De oorspronkelijke Sint-Joriskerk was een dochterkerk van Woensel en werd in 1489 een zelfstandige parochiekerk. Ter vervanging van de oude kerk werd in 1884/1885 aan de Sint-Jorislaan in neogotische stijl een de nieuwe Sint-Joriskerk gebouwd. Deze kerk is momenteel een rijksmonument. In 1886 werd de oude kerk aan de Gasthuisstraat gesloopt. Pas in 1911 kwam de toren van de nieuwe Sint-Joriskerk gereed.

Het is bekend dat in 1843/1844 aan de Stratumsedijk een pastorie werd gebouwd, waarin de pastoor en de kapelaans van de Sint-Jorisparochie werden gehuisvest. Pal naast de nieuwe kerk werd in 1926/1927 een nieuwe pastorie aan de Sint-Jorislaan gebouwd onder leiding van architect J. van Heugten. De oude pastorie kreeg een andere functie en werd uiteindelijk in 1965 gesloopt.

De pastorie van de Sint-Joriskerk aan Sint-Jorislaan 51 is een rechthoekige villa van twee bouwlagen met een met lei belegde kap met plat en schilden. De noordoostelijke hoek van het gebouw heeft een accent in de vorm van een torenvormig element dat naar voren springt ten opzichte van de voorgevel. Dit gedeelte heeft een waaiervormig schilddak. Aan de achterzijde van de villa bevinden zich enkele bouwmassa's die dateren uit de eerste opzet van de bouw: tegen het zuidwestelijke deel van de achtergevel staat een eenlaagse veranda met plat dak. Deze veranda wordt door een eenlaags volume met plat dak verbonden met de kerk. Tegen het middelste gedeelte van de achtergevel staat een eenlaags volume met plat dak en tegen het zuidoostelijke deel van de achtergevel staat een tweelaags bouwvolume met plat dak. Hier tegenaan, aan de Gasthuisstraat, ligt nog een rechthoekig eenlaags gebouw met een zadeldak.

De villa heeft een licht uitspringende plint. De gevels zijn opgetrokken in rode machinale baksteen in een kruisverband. De voorgevel kan in twee segmenten worden verdeeld. Het linkersegment is de torenvormige uitbouw met drie vensterassen. Het rechtersegment bestaat uit vier vensterassen, waarbij de entree zich bevindt in de tweede vensteras (gezien vanaf de Sint-Jorislaan). Deze springt iets uit ten opzichte van de overige drie vensterassen.

De entree van het gebouw bevindt zich in een rondboogportiek.

Deze portiek is aan de bovenzijde versierd met een uitwaaiierend baksteenmotief. In de portiek bevindt zich de marmeren 'eerste steen' van het gebouw uit 1926. In de entree bevindt zich een geprofileerde houten voordeur, geflankeerd door twee smalle verticale vensters met glas-in-lood. Deze vensters zijn aan de buitenzijde voorzien van smeedijzeren traliewerken. Boven de deur bevindt zich een bovenlicht met rondboog, eveneens voorzien van glas-in-lood. In de voorgevel zijn vierruits-stolpvensters aangebracht.

In het torenvormige gedeelte bevinden zich tweeruits vensters. Boven alle vensters zijn strekken aangebracht. Tussen de twee rechtse vensterassen op de begane grond bevindt zich een driehoekig

Gemeentelijk monument

keramisch, geglazuurd wandreliëf met de 'Zoete Lieve Moeder van Den Bosch'.

De bovenste bakstenen rand van de voorgevel kraagt licht uit ten behoeve van een muizentanding. Hierboven bevindt zich een witgeschilderde fries en een forse kroonlijst die eveneens wit geschilderd is. Opvallend zijn de zwart geschilderde consoles. Het dak is belegd met leistenen. Centraal in het voorste dakschild bevindt zich een streng neoclassicistisch dakvenster met twee zesruits stolpvensters, geflankeerd door drie rechthoekige pilasters, voorzien van cannelures. Hierboven bevindt zich een driehoekig fronton.

In de dakschilden van de beide zijgevels bevinden zich eveneens dakvensters met enkelvoudige vierruits stolpramen. De gecanneleerde pilasters ontbreken hier, terwijl de geprofileerde frontons wel zijn aangebracht. Op het dak bevinden zich maar liefst vier schoorstenen.

Eén vensteras van de achtergevel springt iets terug ten opzichte van deze gevel en is ook iets hoger. Hierachter bevindt zich het trappenhuis. De vensters in deze as zijn drieledig met bovenramen. Deze vensters zijn versierd met fraai vormgegeven glas-in-lood.

Overige bouwvolumes

De veranda kent door de aanwezigheid van vele vensters een grote lichtinval. De bovenramen van de vensters zijn voorzien van glas-in-lood. Het platdak boven de veranda is toegankelijk en wordt afgescheiden door middel van een hekwerk. De twee overige volumes die grenzen aan de achtergevel zijn relatief eenvoudig uitgevoerd.

Het langwerpige volume dat grenst aan een van eerdergenoemde achterbouwen heeft een uiterlijk dat overeenkomsten vertoont met de pastorie. In de gevel bevinden zich diverse vensters en deuren. Een van de vensters is een achtruitsschuifvenster. Dit volume heeft een zadeldak dat belegd is met leistenen. Aan de zijde van de Gasthuisstraat is over de gehele breedte van het gebouw een dakvenster met maar liefst dertien ramen aangebracht. Onbekend is of dit dakvenster stamt uit de originele bouwperiode of dat het een latere toevoeging betreft.

In tegenstelling tot de pastorie, die duidelijke invloeden van het neoclassicisme heeft, heeft het eenlaags volume tussen de pastorie en de kerk een neogotisch uiterlijk. Aan de zijde van de Sint-Jorislaan wordt de gevel van dit volume aan de bovenzijde beëindigd door een rondboogfries met sluitstenen in de vorm van consoles. Hieronder bevindt zich een eenvoudige deur, die belegd is met smeedijzeren versieringen. Boven de deur is een hardstenen latei aangebracht. Hierboven bevindt zich een bovenlicht in de vorm van een lancetboog. Dit venster is voorzien van een maaswerk en glas-in-lood.

Interieur

In de pastorie zijn nog vele oorspronkelijke interieurelementen aanwezig:

a. Kelder

- betonnen pijlers (Hennebique-systeem)

b. Begane grond en eerste verdieping

- geprofileerde deuromlijstingen

- originele vensters en kozijnen met metalen/houten klinken

- geschilderde marmeren lambrisering

- marmeren haarden en vensterbanken.

c. Begane grond

- hal met zwart-witte mozaïektegelvloer

- deurpartij met omlijstingen en rondboog in glas tussen de entree en de hal

- houten trappartij, voorzien van houtsnijwerk

- glas-in-loodvensters aan de achterzijde in het trappenhuis met afbeeldingen van de heiligen waarnaar de oorspronkelijke kerkklokken vernoemd waren

- nog steeds bestaande open verbinding tussen de pastorie en de kerk

- originele 'eerste steen' uit 1884 van de kerk, die zich in een steunbeer bevindt

- diverse versierde neoclassicistische houten deur- en kastomlijstingen in de vergaderzaal

- klassiek samengesteld plafond/balklaag in de vergaderzaal met (holle) moerbalken en kinderbinten

- neoclassicistische marmeren haarden

- partij met pilasters met cannelures.

d. verdieping

- houten trappartij, voorzien van houtsnijwerk en houten mozaïek-parketvloeren

- glas-in-loodvensters aan de achterzijde in het trappenhuis. Daarin informatie over de bouw van de pastorie en namen van het parochiebestuur.

e. zolder

- grote kap van grenenhout met raster van dubbele dekbalken

Gemeentelijk monument

- speciale constructie van het torenvormige deel van de kap
- zoldergebinten met kruislings aangebrachte schoren
- vier schoorstenen
- gehele zolder is afgetimmerd met grenen dakbeschot.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: St. Jorislaan 51

Oorspronkelijke functie: RK-pastorie

Hoofdfunctie: Religieuze gebouwen

Type: Kerkelijke dienstwoning

Bouwperiode: ca. 1915

Gevels en materialen: Tweelaags baksteen.

Vensters en deuren: Kruiskoziijnen. Boven- en zijlichten deur in glas-in-lood.

Dak en bedekking: Samengesteld schilddak, lei.

Bijgebouwen: Muurtje, baksteen, met ezelsrug om tuin.

Groen: Tuin.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Bijzonderheden: Pastorie bij St. Joriskerk.